

Друштво физикохемичара Србије (ДФХС, 1989) настало је на тековинама наших пионира и неимара Физичке хемије, пре свих, професора Милоја Стоиљковића и академика Павла Савића (Председник САНУ, 1971–1981; први Почасни председник ДФХС, 1990), који су утемељили физичку хемију на нашим просторима и учинили да постане моћна, модерна и незаобилазна природна наука.

Гледано хроношки у светским размерама, од давне 1741. године, када је руски научник Ломоносов (Михајл Васиљевич Ломоносов) одредио појам, садржај и атрибуте прве интердисциплинарне природне науке, а десетак година потом (1752) и написао први уџбеник физичке хемије *Увод у њраву физичку хемију*, требало је да прође читав једанипо век да се покрене први часопис из физичке хемије *Zeitschrift für physikalische chemie* (Лајпциг, 1887), а десетак година касније, физичка хемија је стигла на наше просторе. Тада, 1903. године, у тешким друштвеним и економским приликама, у условима криза које су предходиле Балканским ратовима, професор Стоиљковић је увео прве предмете и курсеве физичке хемије. Са друге стране, након четрдесетак година, 1947, само две године по завршетку Другог светског рата, академик Савић осмишљава и стаје на чело Студијске групе физичке хемије, једне од десет на Природноматематичком факултету Универзитета у Београду (претеча данас магичног Факултета за физичку хемију, основаног 1990), а годину дана касније, 1948. и Института нуклеарних наука „Винча“ чиме су створени услови за нови, веома важан и значајан период развоја физичке хемије и природних наука код нас.

Институт за нуклеарне науке „Винча“ изнедрава корпус изванредних научника: академике Миленка Шушића (први Председник ДФХС, 1989; Почасни председник ДФХС, 1995) и Слободана Рибникара (Почасни члан ДФХС, 1997; уредника Зборника радова прве четири конференције из физичке хемије (*Fizička hemija* 92, 94, 96 и *Physical Chemistry* 98) и Момчила Ристића (Почасни члан ДФХС, 1999), професоре Слободанку Вељковић и Ивана Драганића (Почасни члан ДФХС, 1998) и многе друге, који пуни снаге и надахнућа, појединачно и колективно, физичком хемијом као *цунами њалас* незаустављиво прожимају просторе природних наука.

Паралелно, на Одсеку за физичку хемију Природно-математичког факултета делују, стасавају и развијају се наставници и истраживачи: Слободан Ристић, Владимир Вукановић, Драган Веселиновић, Вукица Радак (1926–2001), Надежда Петрановић, Анкица Јовановић (Подпреседник ДФХС, 1989–1995, Председник ДФХС, 1995–2005, Почасни председник ДФХС, 2007), Милорад Јеремић (Почасни члан ДФХС, 2007) и многи други, стварајући генерације и генерације *мислећих људи*, како их је назвао академик Александар Деспић (Председник САНУ, 1994–1998; Почасни члан ДФХС, 1996) на скупу физикохемичара организованом у Његошевој 12 поводом реформе високог школства, апелујући да се таква тековина, обележје физикохемичара, никако не сме изгубити потоњим реформама Факултета за физичку хемију.

Овом приликом мора се истаћи да Физичка хемија никако није везана само за матични Факултет за физичку хемију или Институт „Винча“. Она је снажно присутна и у другим школским (Технолошки, Фармацетски, Хемијски, Физички, Пољопривредни и други факултети Универзитета у Београду, Универзитети у Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Приштини, Новом Пазару) и истраживачким институцијама (Институт за хемију, технологију и металургију, Институт за општу и физичку хемију, Институт за технологију нуклеарних и других минералних сировина, Институт за примену нуклеарне енергије Земун, Институт за

Професор Милоје
Стоиљковић (1873–1962)

Академик Павле Савић
(1909–1994)

Михајл Васиљевич
Ломоносов (1711–1765)

Академик Миленко
Шушић (1925–2006)

Академик Слободан
Рибникар (1929–2008)

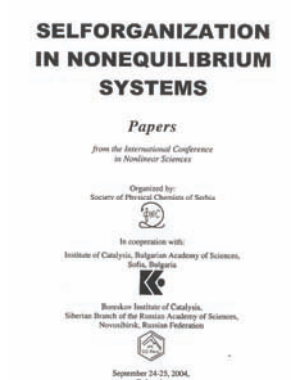
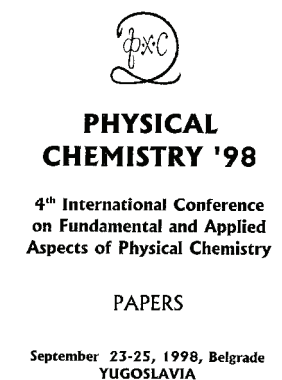
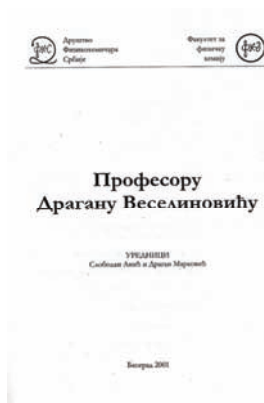
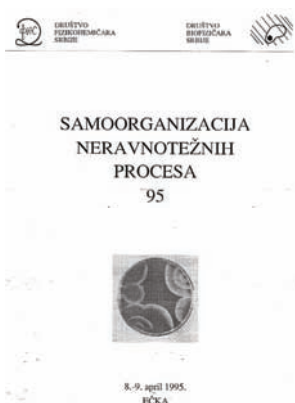
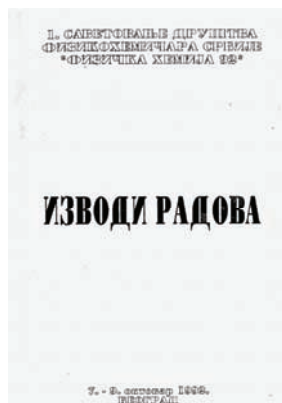
Професор Слободан Ристић
(1912–1993)

кукуруз Земун Поље и други, САНУ, Полицијска академија, институције и лабораторије министарства унутрашњих послова, као и низ института) и привреди (НИС, Београдски водовод и канализација, Хидрометеоролошки завод Србије, ХИПОЛ, Оџаци, ПОЛИЕСТАР и други).

Идеја о институционалном организовању у оквиру научно-стручног друштва тињала је међу физикохемичарима још од њиховог окупљања око *Клуба Менделејева* при Институту за физичку хемију давних 70-тих година прошлог века. Требало је да протекне још скоро двепо деценије да би се идеја и реализовала. Наиме, иако расејани дијелом наше земље и света, али дубоко међусобно повезани, 27. децембра 1988. године (око 250 година од увођења појма Физичка хемија), у САНУ, на прослави поводом 85 година од увођења наставе физичке хемије на Универзитету у Београду и 80 година Физикохемијског завода Филозофског Факултета (основаног 1908), касније Студијска група физичке хемије (1947) а потом и Институт за физичку хемију (1971) на Природно-математичком факултету и на крају Факултета за физичку хемију (1990), договорено је да се оснује Друштво. Идеју о оснивању Друштва снажно су подржали академици Савић и Шушић. Такође, и многи физикохемичари упућују писма подршке Председнику одбора за прославу Јубилеја, Љиљани Колар-Анић, професору Факултета за физичку хемију (Почасни члан ДФХС, 2007). Не задуго, 27. априла 1989. формира се Иницијативни одбор за оснивање Друштва на челу са академиком Миленком Шушићем и члановима: др Анкица Јовановић, ванредни професор Института за физичку хемију ПМФ-а, Београд; Милија Јовановић, професор VIII београдске гимназије; Милан Станковић, РО Нафтагас, Панчево; др Бранислав Радак, научни саветник у пензији; проф. др Павле Премовић, Филозофски Факултет, Ниш; Стефан Понгрец, Институт „Борис Кидрич“, Винча; Драган Милошевић, РХМЗ СР Србије, Београд; др Ана Терлеци-Баричевић, Институт за катализу и хемијско инжењерство, ИХТМ, Београд; др Слободан Анић, в. научни сарадник, Институт безбедности ССУП-а, Београд; Даница Станковић, професор средње школе, Гроцка; др Александар Алексић, доцент, Фармацеутски Факултет, Београд; др Чедомир Раденовић, р. професор, Институт за кукуруз, Земун Поље; др Мирослав Копечни, директор Института „Борис Кидрич“, Винча; др Драган Вучковић, п. директора Института „Борис Кидрич“, Винча; Божидар Перовић, РО „Ђуро Салај“, Ниш; мр Драган Вујасиновић, Војнотехнички институт, Београд; Зоран Лаушевић, научни сарадник, Институт „Борис Кидрич“, Винча; Милан Куњадић, ГСУП, Београд. Коначно, 9. јуна 1989. године, у Свечаној сали САНУ, одржана је Оснивачка скупштина Друштва физикохемичара Србије које је уписано у Регистар друштвених организација 16. августа исте године. Касније, 2005. године оснива се Подружница Вршац, а 2006. Подружница Велика Плана.

Данас можемо да констатујемо да је Друштво физикохемичара Србије настало у веома болном времену радикалних промена једне велике заједнице балканских народа, а потом наставило да делује у ништа бољим временима. Но, упркос томе, његови чланови су нашли снаге и начине да Друштво физикохемичара Србије постане референтно, како унутар граница наше земље, тако у светским размерама, пре свега, захваљујући конференцијама из фундаменталне и примењене физичке хемије, које се од 1992. године непрекидно одржавају крајем септембра сваке друге године. Прве две конференције биле су националне, трећа са међународним учешћем, а потом све наредне међународне. Вредност конференција најбоље се може илустровати њиховим цитирањима у периодичи *Chemical Abstracts (CAS)* почев од четврте конференције (1998), као и објављивањем оригиналних научних радова инспирисаних радовима конференција из 2006. и 2008. године у посебним свескама руског журнала физичке хемије, *Russian Journal of Physical Chemistry*, свеска 9, вол. 81, 2007 и свеска 9, вол. 83, 2009. Поред тога, много других радова проистеклих из саопштења на Конференцијама објав-

љено је у другим међународним часописима. Доступност радовима Конференција остварује се и преко сајта Друштва (www.socphyschemserb.org). Поред тога, ДФХС је организовало и друге тематске научне скупове: *Самоорјанизација неравнотежних процеса* 95, 8–9. април, 1995, Ечка; *Selforganization in Nonequilibrium Systems*, International Conference of Nonlinear Sciences, September 24–25, 2004, SPCS, Belgrade, 2004, (индексирана у CAS); *Specific Methods for Food Safety and Quality*, September 26–29, 2008, Belgrade.

Професор Слободанка Велковић (1924–1989)

Академик Александар Десић (1927–2005)

Академик Момчило Ристић (1929)

Насловне сџране неких од издања ДФХС: *Прва национална* (1992) и *Међународна конференција физичке хемије* (1998), *Прва национална* (1995) и *Међународна конференција из нелинеарних наука* (2004), *Монографија посвећена професору Драгану Веселиновићу* (2001) и *Међународни скуј о храни* (2006).

Не улазећи у шире приказивање остварених активности и резултата ДФХС јер би то прешло оквире овог уводника, ми смо се задржали на кратком приказу оних који се односе на научне скупове, без освртања и на такве значајне резултате које се односе, на пример, на популаризацију физичке хемије у средњим школама Србије, која траје од оснивања Друштва.

Поводом јубилеја 20 година од оснивања Друштва физикохемичара Србије, часопис *Хемијска индустрија** у овом броју објављује радове по позиву чланова Друштва. Четрнаест ревијалних и оригиналних научних радова из области електрохемије, хемијске кинетике, катализе, нелинеарне динамике и физичке хемије материјала дају, бар делимичан, увид текућих истраживања из физичке хемије.

А даље? И даље сви заједно.

* *Хемијска индустрија* је на исти начин обележила и јубилеј посвећен 90. годишњици Факултета за физичку хемију (*Хемијска индустрија* 52 (9) (1998) 337–370).

Учесници 4. међународне конференције „Physical Chemistry 98“ у холу Задужбине И. М. Коларца уочи ошћивања Конференције.

Рапе уз рапе...

Има за кога...

Ненадовићи, ошћац и син, на зашћивању 4. међународне конференције „Physical Chemistry 98“ у Задужбини И. М. Коларца.

Мојовић Млађи има шћћа да каже професору Бачићу на Постер секцији 4. међународне конференције „Physical Chemistry 98“ у Задужбини И. М. Коларца.

У Београду, новембра 2009. године

*Проф. др Слободан Анић,
Председник Друшћтва физикохемичара Србије
Др Жељко Чушћић,
Члан Председнишћтва Друшћтва физикохемичара Србије*